

**UCHWAŁA NR XXV/154/2025
RADY MIEJSKIEJ W CHOCIWLU**

z dnia 17 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Chociwel na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) Rada Miejska w Chociwlu uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Wspierania Rodziny w Gminie Chociwel na lata 2026 – 2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Chociwla.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Marcin Jachura



**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE CHOCIWEL
NA LATA 2026-2028**

Chociwel, 2025 r.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
PODSTAWA PRAWNA	4
I. DIAGNOZA ŚRODOWISKA GMINY CHOCIWEL.	6
1. Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach Gminy Chociwel.	13
2. Diagnoza problemów społecznych w sektorze pomocy społecznej na terenie Gminy Chociwel	14
3. Analiza SWOT.	15
II. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE GMINY CHOCIWEL.	18
III. ASYSTENT RODZINY.	20
IV. RODZINA WSPIERAJĄCA.....	24
V PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE.....	25
VI PROGRAM WSPIERANIA RODZINY.	25
1. Adresaci programu	25
2. Promocja programu	26
3. Cele programu	26
4. Realizacja programu.....	27
5. Finansowanie programu	34
6. Monitoring i ewaluacja programu	34
VII. PODSUMOWANIE.	35

WPROWADZENIE

Niniejszy Program Wsparcia Rodziny w Gminie Chociwel na lata 2026-2028, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Chociwel w latach 2023-2025.

Rodzina jest najważniejszą komórką społeczną, jest również tą instytucją społeczną, która mimo zmian zachodzących w społeczeństwie nadal znajduje się na samym szczycie w hierarchii wartości społecznych. Rodzina kształtuje osobowość, system wartości, poglądy, styl życia, przygotowuje do pełnienia ról społecznych. Rodzina stanowi naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Jeżeli pojawiające się trudności przewyższają możliwości ich rozwiązania przy wykorzystaniu zasobów rodziny, pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz.

Właściwie prowadzona praca na rzecz rozwiązywania trudności rodziny winna być prowadzona na zasadzie współpracy. Zamiast wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją wspierać i wspomagać w celu zapewnienia prawidłowego jej funkcjonowania. Prowadząc pracę z rodziną należy dążyć do jej usamodzielnienia, opierając plan działania na zasobach rodziny, wykorzystując mocne strony jej samej, jak również system wsparcia. Najważniejszym zadaniem Programu jest wspieranie rodziny biologicznej w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w rezultacie zminimalizowanie konieczności umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Gminny Program Wsparcia Rodziny to dokument, który jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chociwel na lata 2021 - 2026.

Program wspierania rodziny adresowany jest przede wszystkim do: rodzin wychowujących dzieci, w których występuje problem uzależnienia, zagrożenia ubóstwem, przemocą oraz bezradnych w pełnieniu funkcji opiekuńczo — wychowawczych, rodzin

w których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, ponadto przedstawicieli instytucji i służb działających na rzecz wspierania rodziny.

Potencjałem dającym gwarancję poprawnej realizacji założeń Programu ma być kadra pomocy społecznej Gminy Chociwel. Jej kwalifikacje, predyspozycje, doświadczenie oraz umiejscowienie pracy w terenie, ma stanowić podstawę do skutecznych rozwiązań istniejących trudności.

PODSTAWA PRAWNA

Zgodnie z zapisami art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. Poz. 49) na gminach ciąży obowiązek opracowania i realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Chociwel na lata 2026-2028 jest utworzenie systemu wsparcia skierowanego do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo - wychowawczych. Jego opracowanie i wdrożenie odpowiada właściwym przepisom prawnym:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.)
- Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 z późn. zm.)
- Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49 z późn. zm.)
- Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673)
- Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151)

- Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.),
- Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 z późn. zm.),
- Ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Z 2023 r., poz. 2809z późn. zm.),
- Ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Z 2025 r., poz. 881 z późn. zm.),
- Ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r., poz. 1829),
- Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Chociwel na lata 2021 — 2026 przyjętej Uchwałą Nr XXIII/145/2020 Rady Miejskiej w Chociwlu z dnia 13 listopada 2020 r.)

Zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej - ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

4) finansowanie:

a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,

b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Mając na względzie powyższe uregulowania, założenia do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zasadę dobra dziecka i dobra rodziny opracowano Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028.

I. DIAGNOZA

Diagnozę opracowano w oparciu o dane Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chociwlu, w szczególności Ocenę zasobów pomocy społecznej, sprawozdania resortowe MPiPS-03 za lata 2022, 2023 i 2024, a także pozyskane informacje od instytucji zobligowanych do wspierania rodziny.

1. Charakterystyka gminy, uwzględniająca zasoby mające znaczenie w systemie wspierania rodziny.

Infrastruktura drogowa i komunikacja

Gmina Chociwel leży w odległości około 50 km od Szczecina oraz 24 km od

Stargardu. Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 142 oraz droga krajowa nr 20, które zapewniają mieszkańcom dogodne połączenia z większymi ośrodkami miejskimi. W tym względzie istotny element stanowi również, przebiegająca przez Chociwel, trasa kolejowa Szczecin – Koszalin - Gdańsk.

Usługi transportowe świadczą firmy kolejowe oraz firmy transportowe, udostępniające busy i autokary na potrzeby regularnych przejazdów liniowych.

Gmina Chociwel jest skomunikowana w sposób dobry, w 2024 r. są miejscowości, do których nie dojeżdża komunikacja publiczna, m. in. Mokrzyca, Sątysz Pierwszy, Sątysz Drugi.

Mieszkalnictwo

Na terenie Gminy Chociwel w 2024 funkcjonowało 20 mieszkań komunalnych w tym jedno mieszkanie chronione (tymczasowe). Mieszkania komunalne są w mieście Chociwel – 12, w miejscowości Bród 2, w Karkowie- 2 w Lisowie 3, w Długim 1. W zasobach Gminy Chociwel funkcjonują mieszkania socjalne; 6 w Kani, 6 w Lisowie, 1 w Długim, 1 w Chociwlu. Aktualnie na liście oczekujących na przydział mieszkania komunalnego jest 7 osób do mieszkań komunalnych oraz 1 osoba do mieszkań socjalnych.

Oświata i kultura

W obszarze wychowania i edukacji działają:

- Zespół Placówek Oświatowych w Chociwlu w którego skład wchodzi Szkoła Podstawowa im. Zdobywców Wału Pomorskiego w Chociwlu oraz Przedszkole Publiczne
 - Izba Rzemieślnicza w Szczecinie prowadzi w miejscowości Kamienny Most Branżową Szkołę I Stopnia oferującą kształcenie w takich zawodach jak fryzjer, monter zabudowy i robót wykoczeniowych w budownictwie, mechanik pojazdów samochodowych, kucharz, stolarz, elektryk, sprzedawca. Dodatkowo dla chetnych udział w branżowych oddziałach wojskowych.
 - Biblioteka Publiczna w Chociwlu z filią biblioteczną w Długim i Kani (stan na 24.11.2025 r). Organizuje zajęcia, spotkania autorskie, konkursy, zajęcia profilaktyczne dla dzieci
- Dostarczają książki w ramach akcji Książka na telefon - usługa skierowana do osób

starszych, samotnych, chorych. Pomagają w wypełnianiu dokumentów, drukowanie niezbędnych dokumentów. Mieszkańcy mogą skorzystać ze sprzętu komputerowego gdzie można sprawdzić pocztę elektroniczną, założyć konto na portalach społecznościowych, sporządzić dokumenty.

Hala Widowiskowo- Sportowa w Chociwlu udostępniana jest młodzieży szkolnej od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 - 15:30. Pozostałe godziny oraz soboty udostępniana jest dla grup zorganizowanych, mieszkańców gminy. Zespół Boisk Orlik czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 16:00 - 20:00, a w weekendy od godziny 12:00 do 20:00. W okresie ferii zimowych i wakacji boisko Orlik czynne jest w godzinach 12:00 – 20:00. Hala przystosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Sala kinowa udostępniana jest na różnorodne spotkania tematyczne zarówno dla dzieci jak i dorosłych, odbywają się w niej konkursy muzyczne, taneczne i recytatorskie. Organizowane są wystawy, współorganizuje imprezy charytatywne . Liczne zajęcia i spotkania organizowane z seniorami i dla seniorów. Spotkania i zajęcia międzypokoleniowe.

- Aktualnie funkcjonują świetlice wiejskie w następujących miejscowościach: Karkowo, Kania, Kamienny Most, Starzyce, Lisowo, Bród, Wieleń Pomorski. W świetlicach w Karkowie, Starzycach, Kamienym Moście funkcjonują placówki wsparcia dziennego.

Na świetlicach odbywają się zajęcia plastyczne i edukacyjne, taneczne, wokalne oraz zajęcia wynikające z uczestnictwa w różnych projektach.

Z uwagi na konieczność dowożenia uczniów z gminnych wsi ogranicza funkcjonowanie placówek oświatowych, m.in. powoduje brak możliwości organizowania zajęć popołudniowych w szkołach dla uczniów dojeżdżających, sztywne godziny wydawania posiłków.

Do szkół uczęszczają uczniowie z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, ze specjalnymi potrzebami, wynikającymi z ich niepełnosprawności, przy czym nie ma klas integracyjnych. Część uczniów korzysta z edukacji w placówkach poza gminą Chociwel, mieszkając w internatach specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych lub są dowożone transportem zorganizowanym przez samorząd do specjalistycznych ośrodków.

Sport

W gminie funkcjonują różnego rodzaju obiekty sportowe, należą do nich stadion miejski w Chociwlu, Hala widowiskowo sportowa wraz z boiskiem wielofunkcyjnym Orlik. Boiska sportowe znajdują się w miejscowościach: Chociwel, Lisowo.

Place zabaw znajdują się w miejscowościach: Chociwel, Bobrowniki, Bród, Długie, Kamienny Most, Kania, Karkowo, Lisowo, Lublino, Mokrzyca, Oświno, Starzyce, Wieleń Pomorski

Siłownie zewnętrzne znajdują się w miejscowościach: Chociwel, Bobrowniki, Bród, Długie, Kamienny Most, Kania, Karkowo, Lisowo, Lublino, Oświno, Starzyce, Wieleń Pomorski

Natomiast sale gimnastyczne znajdują się w miejscowości Chociwel

Aktywnie działające kluby to: LKS Piast Chociwel UKS Piast Chociwel, UKS Płomień Lisowo. Na szczególną uwagę zasługuje działalność klubów sportowych na rzecz aktywizowania dzieci i młodzieży.

Corocznie TKKF Przełaj Chociwel organizuje wiele sportowych spotkań integracyjnym, w rysy Chociwla zapisał się Bieg Dookoła Jeziora- Chociwel, Rajd Pieszy i Rowerowy z okazji dnia bez samochodu a także wiele różnych spotkań sportowych.

Zdrowie

Opiekę zdrowotną na terenie Chociwla zapewnia Przedsiębiorstwo medyczne „Zdrowie”, Zakład Pielęgniarstwa Środowiskowego, Zakład Medycyny Szkolnej z siedzibą w Stargardzie zajmujący się głównie opieką i profilaktyką zdrowotną wśród uczniów szkoły i przedszkola. Dodatkowo do dyspozycji mieszkańców są 2 gabinety stomatologiczne z prywatnymi praktykami stomatologicznymi, w tym jedna ze świadczeniami w ramach NFZ oraz dwie apteki. W zakresie opieki długoterminowej i paliatywnej mieszkańcy gminy Chociwel mogą korzystać z Hospicjum Domowego usługi świadczone przez "Help - Med" Anna Nowak Stargard. W miejscowości Chociwel w ramach prywatnej działalności gospodarczej funkcjonuje gabinet fizjoterapii, w którym możliwy jest dostęp do lekarza specjalisty ortopedy.

Dostęp do usług medycznych w gminie Chociwel jest utrudniony z uwagi na wiejski charakter gminy i konieczność dojazdu do wszystkich specjalistów.

Pomoc społeczna

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej w gminie zajmuje się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Główne zadania to: pomoc społeczna, wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej, przeciwdziałanie przemocy domowej, dodatek mieszkaniowy i energetyczny, świadczenia rodzinne, w tym opiekuńcze, świadczenia wychowawcze, fundusz alimentacyjny, postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych, stypendia i zasiłki szkolne, prace społecznie użyteczne, usługi opiekuńcze. Ponadto tut. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu prowadzi postępowania związane z wydawaniem Kart Dużej Rodziny, Zachodniopomorskiej Karty Rodziny, Zachodniopomorskiej Karty Seniora, Kart Bezpłatnego Transportu dla mieszkańców miasta i gminy Chociwel obowiązującej w wieku powyżej 70 roku życia na terenie Gminy Chociwel oraz do i ze Stargardu. W ramach zakupu usług w podmiotach zewnętrznych świadczone są usługi schronienia dla osób bezdomnych. Prowadzony jest Klub Senior + w Bobrownikach, w którym seniorzy biorą często udział w warsztatach międzypokoleniowych.

Mieszkańcy gminy korzystają również z oferty jednostek powiatowych w Stargardzie:

- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie głównie w zakresie spraw związanych z niepełnosprawnością oraz pieczę zastępczą.
- Powiatowego Urzędu Pracy – osoby bezrobotne w zakresie aktywizacji zawodowej.
- Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, w zakresie diagnozowania dzieci i młodzieży, udzielania dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, profilaktyki oraz wspierania placówek edukacyjnych i nauczycieli.
- Regionalne Centrum Kryzysowe w Stargardzie oferuje: pomoc psychologiczną, poradnictwo pedagogiczne, wsparcie socjalne, pomoc terapeutyczną, udział w warsztatach, grupach wsparcia, zajęcia psychoedukacyjne. Usługi świadczone są głównie w siedzibie Centrum ale również w środowisku zamieszkania rodzin.
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym realizującego określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu.

Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie przemocy domowej

Realizatorem zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów społecznych jest Gmina Chociwel. Koordynacją tych zadań zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach profilaktyki organizowane są wydarzenia promujące zdrowy tryb życia, twórcze spędzanie czasu oraz rozwijające zainteresowania. Na terenie gminy Chociwel rozpowszechniane są ogólnopolskie numery telefonów pomocowych poprzez ulotki i plakaty.

Rodziny i osoby zmagające się z problemami uzależnień w rodzinie mają możliwość korzystania z pomocy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chociwlu.

W Gminie Chociwel funkcjonuje Punkt Konsultacyjno – Informacyjny gdzie mieszkańcy gminy, szczególnie rodziny z dziećmi i młodzież dotknięci problemem uzależnienia, współuzależnienia, przemocy domowej mogą skorzystać z poradnictwa psychologicznego, pomocy instruktora ds. uzależnień oraz jest możliwość konsultacji prawnika.

Gmina Chociwel podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego. W Gminie Chociwel działa Zespół Interdyscyplinarny, w skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: ośrodka pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. W skład Zespołu wchodzi również kurator Sądu Rejonowego w Stargardzie. Głównym zadaniem ZI jest integrowanie i koordynowanie działań wymienionych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz diagnozowanie problemu przemocy domowej na terenie Gminy Chociwel, w tym podejmowanie działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy domowej.

Organizacje pozarządowe

Ważnym elementem kształtującym właściwe postawy społeczne oraz stanowiącym element wsparcia rodziny i dziecka są działające na terenie gminy stowarzyszenia, wśród których znajdują się m. in.:

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Polskie Towarzystwo Walki

z Kalectwem, Stowarzyszenie Forum Chociwelskie, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Uczniowski Klub Sportowy "PIAST – JUNIOR, Ludowy Klub Sportowy "PIAST", Gminne Koło Gospodyń w Chociwlu, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej "PRZEŁAJ", Parafialny Zespół "CARITAS" przy parafii M. B. Bolesnej w Chociwlu:, Polski Związek Wędkarski, Stowarzyszenie "Most ku Przyszłości", Związek Sybiraków, Polski Związek Działkowców, Ludowy Klub Sportowy "PŁOMIEŃ " Lisowo, Stowarzyszenie LISOWIANKI, Stowarzyszenie KANIANKI, Stowarzyszenie Gospodyń Karkowa, Stowarzyszenie Otwarta Dłoi, Ochotnicze Straże Pożarne. Pomoc rodzinom i dzieciom świadczy Parafialny Zespół Caritas w Chociwlu.

Tabela 1. Zestawienie infrastruktury mającej znaczenie w systemie wspierania dziecka

Miejscowość	Kolej	Bus	Szkoła	Przedszkole lub inna forma wychowania przedszkolnego	Świetlica	Plac zabaw	Boisko sportowe boisko wielofunkcyjne	Siłownia zewnętrzna	Sala gimnastyczna	Klub sportowy	Placówka Wsparcia Dniowego	Biblioteka
Chociwel	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Bobrowniki		x				x		x				
Bród		x			x	x		x				
Chociwel - Wieś												
Długie		x				x		x				x
Kamienny Most		x			x	x		x			x	
Kamionka												
Kania		x			x	x		x				x
Kania Mała												
Karkowo		x			x	x		x			x	
Lisowo	x	x			x	x	x	x		x		
Lublino		x			x	x						
Mokrzyca						x						
Oświno		x			x	x		x				
Pieczonka												

Płatkowo		x										
Sątyrz Drugi												
Sątyrz Pierwszy												
Starzyce		x			x	x		x			x	
Splawie												
Wieleń Pomorski		x			x	x		x				
Zabrodzie		x										

Źródło: opracowanie własne

2. Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach Gminy Chociwel.

Gmina Chociwel położona jest w północno-wschodniej części Powiatu Stargardzkiego, gmina zajmuje powierzchnię 160,8 km², jest gminą miejsko-wiejską, w skład której wchodzi miasto Chociwel i 11 sołectw: Bobrowniki, Bród, Długie, Kamienny Most, Kania, Karkowo, Lisowo, Lublino, Oświno, Starzyce i Wieleń Pomorski. Siedzibą gminy jest miasto Chociwel. Miejscowości takie jak: Chociwel-Wieś, Mokrzyca, Splawie wchodzi w skład sołectwa Karkowo, Płatkowo wchodzi w skład sołectwa Długie, Pieczonka, Sątyrz Pierwszy wchodzi w skład sołectwa Lublino, Sątyrz Drugi wchodzi w skład sołectwa Wieleń Pomorski, Zabrodzie wchodzi w skład sołectwa Bród. Kamionka wchodzi w skład sołectwa Kamienny Most, Kania Mała wchodzi w skład sołectwa Kania. Gmina Chociwel liczy 5.395 mieszkańców, według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.

Tabela 2. Ludność w latach 2022-2024.

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem			Kobiety			Mężczyźni		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
1.	Mieszkańcy Miasta i Gminy Chociwel	5527	5471	5395	2737	2713	2669	2790	2758	2726
	w tym miasto	2959	2937	2880	1516	1511	1474	1443	1426	1406
	w tym gmina – obszar wiejski	2568	2536	2515	1221	1202	1195	1347	1332	1320

2.	Wiek produkcyjny	3361	3388	3294	1517	1641	1596	1884	1747	1698
	w tym miasto	1742	1766	1687	833	909	868	909	857	819
	w tym gmina – obszar wiejski	1619	1628	1607	684	732	728	935	890	879

Źródło: Urząd Miejski w Chociwlu.

Z danych zawartych w tabeli nr 2 wynika, że w roku 2022 Gmina Chociwel ogółem liczyła 5.527 mieszkańców, z tego 2.959 osób mieszkało w mieście, a 2.568 osób na wsi, w 2023 r. 5.471 mieszkańców ogółem, z tego 2.937 w mieście, a 2.536 na wsi, w 2024 r. - 5.395 mieszkańców ogółem, w tym 2880 w mieście, 2.515 zamieszkiwało na wsi. W wieku produkcyjnym w 2022 r. - było 3.361 mieszkańców, z tego 1.742 osób mieszkało w mieście, a 1.619 na wsi, w 2023 r. - 3.388 z tego 1.766 mieszkało w mieście, a 1.628 na wsi, w 2024 r. - 3.294, z tego 1.687 mieszkało w mieście, a 1.607 na wsi.

Analizując dane zawarte w tabeli 2, zauważa się, że w okresie od 2022 roku do 2024 r. liczba ludności gminy nieznacznie, ale uległa zmniejszeniu. Zauważyć również można, iż w okresie od 2022 r. do 2024 r. stopniowo spadała liczba osób w wieku produkcyjnym, co skutkuje stałą tendencją wzrostową ludności w wieku poprodukcyjnym. Ponadto zaobserwowano w ostatnich latach tendencję wzrostową grupy osób wkraczających w wiek emerytalny, co wiąże się z niekorzystnym zjawiskiem starzenia się populacji, mającym bezpośredni wpływ dla potencjału Gminy Chociwel.

3. Diagnoza problemów społecznych w sektorze pomocy społecznej na terenie Gminy Chociwel.

Tabela 3. Powody * przyznawania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2022-2024.

Powód przyznania pomocy	Rok		
	2022	2023	2024
Ubóstwo	66	63	67
Bezdomność	5	8	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa	9	10	6
Wielodzietność	5	7	4
Bezrobocie	62	55	57
Nieppełnosprawność	57	59	55
Długotrwała lub ciężka choroba	50	52	55
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	15	21	17

i prowadzeniu gospodarstwa domowego			
Przemoc w rodzinie	1	1	2
Uzależnienia	16	17	26
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	6	1	7
Zdarzenie losowe	2	0	2

Źródło: Opracowanie własne.

*liczba osób wskazanych w tabeli 2 dotyczy osób, które w diagnozowanych latach ubiegały się o świadczenia pieniężne z pomocy społecznej na skutek wskazanych w tabeli powodów przyznania pomocy.

Dane zawarte w tabeli nr 3 wskazują, że najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chociwlu w latach 2022 - 2024 było ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność. Dużą grupę osób korzystających ze wsparcia tutaj Ośrodka stanowiły również osoby długotrwale lub ciężko chore. Choroba była czwartą pod względem częstotliwości przyczyną ubiegania się o pomoc przez mieszkańców Gminy Chociwel w latach 2022 – 2024. W dalszej kolejności, ze względu na częstotliwość występowania problemu, z konieczności którego klienci MGOPS-u ubiegali się o pomoc, znalazły się: uzależnienia, bezradność w sprawach opiekuńczo — wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezdomność, wielodzietność, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, przemoc w rodzinie, zdarzenie losowe.

Dane liczbowe zawarte w tabeli nr 2 wskazują, iż liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej w ostatnich latach maleje. Niewątpliwie ma na to wpływ fakt wdrożenia wsparcia finansowego dla rodzin z dziećmi w ramach Programu 800 Plus.

Nadal duża liczba klientów pomocy społecznej otrzymuje wsparcie w postaci zasiłków celowych i okresowych. Jako przyczynę złej sytuacji materialnej mieszkańcy Gminy wskazują niepełnosprawność jak również długotrwałą chorobę. Zauważa się niechęć do podjęcia zatrudnienia wśród klientów Ośrodka.

4. Analiza SWOT

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Chociwel na lata 2026 - 2028 dokonano analizy SWOT. Szczegóły analizy przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 4. Analiza SWOT.

WSPARCIE RODZINY ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Profesjonalizm i aktywna współpraca instytucji wspierających rodzinę. Wsparcie rodziny przez asystenta rodziny. Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policję, pracowników oświaty. Funkcjonowanie w gminie Karty Dużej Rodziny i Zachodniopomorskiej Karty Rodziny Działanie Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz rodzin doznających przemocy domowej oraz prowadzenie działań profilaktycznych, monitorowanie rodzin zagrożonych przemocą domową. Rozwinięta sieć instytucji wspierających rodzinę – OPS, GKRPA, PCPR, Sąd, PPP, RCK ośrodki zdrowia. Oferta wsparcia psychologicznego i prawnego dla rodzin i osób przeżywających problemy. Działalność placówek oświatowych, ośrodków wsparcia dziennego, organizacji pozarządowych. Środki pozabudżetowe pozwalające realizować programy wspierające rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym. Tworzenie warsztatów umiejętności wychowawczych tj. szkoły dla rodziców, Realizacja rządowego programu „Posiłek w domu i szkole” finansującego dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach. Pozyskiwanie ofert wypoczynku letniego dla dzieci z najuboższych rodzin. Bliskość Parku Przemysłowego - zróżnicowanie ofert pracy. Wspieranie rodzin przeżywających trudności	Bezradność i roszczeniowość, nastawienia na pomoc finansową, brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów. Brak lokali mieszkalnych na terenie Gminy Zbyt duże obciążenie pracą pracowników instytucji pomocowych. Niska gotowości rodzin do zmiany stylu życia. Bierna postawa członków rodzin wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie. Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewyżnianiu sytuacji kryzysowych. Brak programów reintegracji ze środowiskiem dla osób uzależnionych opuszczających zakłady karne. Wysoki poziom stresu i nieumyślne radzenie sobie z nim. Brak usług opiekuńczych specjalistycznych. Malejące zainteresowanie podjęciem pracy w sektorze pomocy społecznej Wysokie koszty utrzymania rodzin, Ograniczone środki finansowe na działania z zakresu wspierania rodziny i pomocy społecznej Wzrost liczby zadań zleczanych samorządom gminnym Niewystarczające zaangażowanie oraz brak współpracy ze strony rodzin objętych wsparciem asystentów (nieprawidłowe wzorce pokoleniowe). Brak chętnych kandydatów z odpowiednim wykształceniem do pełnienia funkcji Asystenta. Brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia.

w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – praca z Asystentem rodziny. Systematyczne podnoszenie kompetencji zawodowych przez specjalistów realizujących działania na rzecz wspierania rodziny a także zapewnienie udziału w superwizji Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny, Propagowanie formy wsparcia rodzin poprzez rozpowszechnianie informacji o rodzinach wspierających . realizacja świadczenia jednorazowej zapomogi finansowej z tytułu urodzenia się dziecka, budowa i modernizacja świetlic środowiskowych i miejsc spotkań na wsiach,	Brak waloryzacji kryteriów dochodowych i wysokości świadczeń rodzinnych, Brak chętnych rodzin do pełnienia funkcji rodziny wspierającej. Obniżanie się wieku osób spożywających alkohol i inne środki odurzające Ograniczony dostęp do specjalistów w tym: psychiatrów dziecięcych i terapeutów.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodzin. Świadome i umiejętne korzystanie z różnych form wsparcia. Poprawa funkcjonowania społecznego rodziny. Poprawa sytuacji dziecka. Dostępność zatrudnienia. Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Rozwój zainteresowań wśród dzieci i młodzieży oraz zwiększenie ich aktywności fizycznej i kulturalnej. Zaangażowanie rodzin we współpracę ze służbami pomocowymi. Zintensyfikowanie współpracy służb pomocowych. Podejmowanie współpracy zamiast biernego korzystania z oferowanych form pomocy. Usamodzielnienie rodzin zależnych od pomocy społecznej.	Przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dzieci na inne podmioty i instytucje. Niskie angażowanie się rodzin w realizowane działania, trudności w rekrutacji rodzin do współpracy w ramach realizowanych projektów. Stereotypowe postrzegania instytucji pomocowych. Zanik więzi i tradycji rodzinnych. Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych. Dostęp do środków uzależniających zarówno rodziców, jak i dzieci. Istnienie zjawisk patologicznych (przemoc, alkoholizm) oraz wysoka tolerancja na ich istnienie. Wzrost kosztów utrzymania rodziny Zagrażające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci Ograniczenie środków finansowych, w tym przeznaczonych na edukację, podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów, Wzrost cen i usług, który w rezultacie odbija się na jakości życia rodzin.

Źródło: Opracowanie własne.

ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa dokonuje podziału kompetencji, zadań i działań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej.

Podział ten przedstawia poniższa tabela:

Gmina	Powiat	Samorząd Województwa
Profilaktyka - wspieranie rodziny	Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna • Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków i adopcja	
Asystent rodziny • Placówki wsparcia dziennego, • Rodziny wspierające inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, • Placówki opiekuńczo – wychowawcze • Usamodzielnienie • Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej)	Ośrodek adopcyjny Regionalna placówka opiekuńczo – terapeutyczna • Interwencyjny ośrodek preadopcyjny

II. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE GMINY CHOCIWEL.

Dzieci są grupą szczególnie chronioną przez politykę społeczną. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz ochronę przed niekorzystnym wpływem środowiska. System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia z terenu Gminy Chociwel organizują: placówki wsparcia dziennego, rodziny zastępcze, placówki oświatowe. Poniższe zestawienia tabelaryczne obrazują zakres liczbowy dzieci pochodzących z terenu Gminy Chociwel, objętych zastępczymi formami opieki.

Tabela 5. Dzieci z terenu Gminy Chociwel w rodzinach zastępczych w latach 2022-2024.

Lp.	Dzieci w rodzinach zastępczych	spokrewnionych			niespokrewnionych		
1.	Rok	2022	2023	2024	2022	2023	2024

2.	Liczba dzieci umieszczonych	0	0	2	1	3	2
3,	Liczba dzieci przebywających	5	5	7	5	8	7

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 6. Dzieci z terenu Gmin Chociwel w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022 – 2024.

Lp.	Dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	Przebywających w placówkach			Umieszczonych w placówkach		
1.	Rok	2022	2023	2024	2022	2023	2024
2.	Liczba dzieci	5	5	7	2	3	0

Źródło: Opracowanie własne.

Dane Ośrodka wskazują, że z terenu Gminy Chociwel w zastępczych formach opieki w rodzinach spokrewnionych oraz rodzinach niespokrewnionych przebywało odpowiednio w 2022 r. 10 dzieci, w 2023 r. 13 dzieci, w 2024 r. 14 dzieci. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych zwiększyła się z 5 w 2022 r. do 7 w 2024 r. Tendencja ta wyzwała konieczność stałego monitoringu i zwiększenia intensyfikacji działań, poprzez stałą pracę asystenta rodziny, poradnictwo specjalistyczne, pomoc rzeczową, pracę socjalną. Niezbędne staje się zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny co najmniej o 1 etatu. Asystenci rodziny poprzez stałą współpracę z rodzinami dążyć będą do ich poprawnego funkcjonowania, tym samym zapobiegając umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

III. ASYSTENT RODZINY.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Pomocy udziela się kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji, pracujących z dziećmi i rodzicami. Rodzinie przyznaje się wsparcie asystenta rodziny. Asystent ułatwia rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się w pieczy zastępczej, rolą asystenta są działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny. Praca asystenta rodziny nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego, jednak współpraca obu jest ściśle ze sobą powiązana.

Bardzo ważne jest, aby rola asystenta rodziny zaczynała się już na etapie profilaktyki i polegała na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstanie w rodzinie problemów związanych z jej nieprawidłowym funkcjonowaniem, otrzymywane z różnych źródeł od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, z policji, czy od pielęgniarki środowiskowej.

Celem pracy asystenta będzie osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę, powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Asystent rodziny wykonując swoje obowiązki współpracuje z różnymi instytucjami gminnymi i powiatowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny np.: szkołami, przedszkolami, świetlicami środowiskowymi, Zespołami Interdyscyplinarnymi, grupami roboczymi, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodzinnych

w Stargardzie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chociwlu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Stargardzie, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności oraz z placówkami ochrony zdrowia i organizacjami pozarządowymi.

Jednostką powołaną do realizacji przedmiotowych zadań — na podstawie Uchwały Nr XII/83/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Chociwlu z dnia 18 kwietnia 1990 r. - został Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu.

Zawód asystenta rodziny w strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chociwlu funkcjonuje od 2010 roku. W roku 2022 Ośrodek zatrudniał dwóch asystentów rodziny jedynie do czerwca – w tym okresie asystenci współpracowali z 16 rodzinami. Od lipca 2022 roku do września 2024 roku w Ośrodku zatrudniony był jeden asystent rodziny. Od września do grudnia 2024 roku stanowisko asystenta rodziny pozostawało nieobsadzone. Z dniem 2 grudnia 2024 roku zatrudniono jednego asystenta rodziny, który objął wsparciem 15 rodzin.

Liczba rodzin wymagających pracy z asystentem rodziny jest zmienna, z tendencją wzrostową. Przewiduje się, że liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny nie przekroczy 15.

Tabela 7. Finansowanie wynagrodzenia asystenta rodziny w latach 2022 -2024.

Rok	Dotacja	Środki z Funduszu Pracy	Środki własne	Ogółem
2022 r.	3000	3000	71.967,62	77.967,62
2023 r.	2000	10.661,23	62.752,96	75.414,19
2024 r.	2400	24.728,82	47.901,76	75.030,58

Ośrodek podejmuje własne działania zmierzające do zwiększenia zatrudnienia asystentów rodzin i tym samym zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W związku ze zwiększeniem liczby rodzin, które należałoby objąć pomocą asystenta rodziny, w budżecie Gminy Chociwel na

2026 r. zaplanowano środki finansowe na zatrudnienie drugiego asystenta rodziny, na ½ etatu a co za tym idzie zwiększenia ilości asystentów w Ośrodku.

Tabela 8. Asystentura rodziny na terenie Gminy Chociwel w latach 2022- 2024.

	Asystentura rodziny w latach 2022-2024		
Rok	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba rodzin	16	18	18
Liczba asystentów	2	1	1
– liczba etatów	1,5	1	1

Źródło: Opracowanie własne.

Dane zawarte w tabeli nr 8 wskazują, iż asystenturą rodziny objęto w roku 2022 r. 16 rodzin, 18 rodzin - w 2023 r. 18 rodzin - w 2024 r. Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że liczba rodzin wymagających współpracy z asystentem rodziny jest zmienna, a zatem zachodzi konieczność podtrzymywania tej formy oddziaływań na rzecz rodzin niewydolnych wychowawczo i zagrożonych zjawiskiem przemocy.

Dotychczasowe doświadczenia pozwalają stwierdzić, że współpraca z Asystentami rodziny daje wiele korzyści, pomaga rodzinie poznać własne możliwości, zbudować pewność siebie. W efekcie w oparciu o swoje zasoby rozwiązywać problemy. Asystent rodziny mobilizuje do dbania o czystość i porządek w domu. Asystenci rodziny nie „siedzą za biurkiem”, ale spędzają czas z rodzinami w ich domach lub w miejscach wskazanych. Wskazują drogę do zmiany, nie wyręczając klientów w ich działaniach, ich zadaniem jest zmienić nastawienie klienta, pokazać mu własne możliwości. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, **jednak nie może przekroczyć 15.**

Po zrealizowaniu planu pracy i zakończeniu pracy z rodziną, asystent rodziny przez 6 miesięcy monitoruje funkcjonowanie środowiska, nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu. Monitoring jest formą subtelnej asysty rodzinie w usamodzielnianiu i zapewnieniem wsparcia w razie pojawiających się trudności, czy wyzwań w nowych sytuacjach życiowych.

Efektem pracy asystenta jest uniknięcie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Z perspektywy czasu i osiągnięć w ramach realizacji tego zadania, stwierdza się, iż jest to jedno z lepszych narzędzi minimalizujących i eliminujących skutki kryzysu w rodzinach zagrożonych różnymi dysfunkcjami, stąd zachodzi koniecznością pozostawienia w strukturach Ośrodka tej funkcji. Ponadto koszty zatrudnienia asystenta są o wiele niższe od kosztu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

Zatrudnienie asystenta rodziny jest zadaniem o charakterze obowiązkowym. Zakres zadań asystenta obejmuje bezpośrednią pracę z rodzicami, dzieckiem, jak również działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do zadań tych należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,

- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku,
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

IV. RODZINA WSPIERAJĄCA

Inną formą pomocy rodzinie wprowadzoną ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są rodziny wspierające, których głównym zadaniem jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, czy też kształtowaniu ról społecznych przy współpracy z asystentem rodziny. Rodzina wspierająca ma aktywnie uczestniczyć w przezwyciężaniu kryzysu w rodzinie wspieranej, a nie ją wyręczać. Funkcja rodziny wspierającej może być powierzona rodzinom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia Burmistrz Gminy Chociwel po uzyskaniu pozytywnej opinii Kierownika MGOPS w Chociwlu wydanej w oparciu o przeprowadzony wywiad środowiskowy. Z rodziną wspierającą Burmistrz GiM Chociwel zawiera umowę, która określa zadania oraz zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Powołanie rodziny wspierającej odbywa się każdorazowo na wniosek rodziny, która z różnych powodów nie jest w stanie

przezwyciężyć swojej trudnej sytuacji. Do 2024 r. na terenie Gminy Chociwel nie zarejestrowano żadnej formalnej rodziny wspierającej, mimo trwającej kampanii informacyjnej promującej zasadność tego wsparcia.

V. PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego), treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałość o higienę osobistą i otoczenie. Tam, gdzie jest to możliwe, praca w ramach Programu powinna opierać się o pełną współpracę z rodziną. Poradnictwo specjalistyczne jest niezbędne w procesie pomocy osobom i rodzinom, które wymagają profesjonalnego wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne jest w podstawowym pakiecie tychże usług, z powodzeniem świadczone od lat w Gminie Chociwel. Celem realizacji poradnictwa specjalistycznego jest poprawa jakości życia osób zwracających się o pomoc, ich rozwój i optymalizacja prawidłowego funkcjonowania indywidualnego, grupowego, rodzinnego, zawodowego, itp. Istotą porady jest tworzenie warunków do odzyskania lub uzyskania przez człowieka potrzebującego możliwości samodzielnego rozwiązywania problemu, podjęcia właściwych decyzji i ich realizacji, a także unikania w przyszłości działań, które prowadzą do problematycznej sytuacji życiowej. Mieszkańcy Gminy Chociwel mają zapewniony dostęp do specjalistów, m.in. w: Miejsko- Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chociwlu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chociwlu, Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Stargardzie, Regionalnym Centrum Interwencji Kryzysowej w Stargardzie, Punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Chociwlu, placówkach wsparcia dziennego.

VI. PROGRAM WSPIERANIA RODZINY.

1. Adresaci programu.

Program skierowany jest do rodzin z terenu Gminy Chociwel. Do celów programu przyjęto definicję wskazaną w art. 6 pkt 14 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, określającą rodzinę jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Program skierowany jest w szczególności do rodzin wychowujących dzieci, w których występuje problem uzależnienia, zagrożenia ubóstwem, przemocą oraz bezradnych w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, jak również do rodzin, w których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, bądź takim, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

W szczególności Program jest skierowany do:

- rodziny zamieszkujące Gminę Chociwel, a w szczególności przeżywające trudności w sferze opiekuńczej i wychowawczej,
- biologiczne rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej,
- kobiety w ciąży i ich rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych,
- rodziny dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- rodziny dotknięte problemem uzależnień oraz przemocy rodzinnej.

2. Promocja programu

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 będzie promowany poprzez: strony internetowe jednostek organizacyjnych oraz organizacji pozarządowych; plakaty, ulotki informujące o działaniach podejmowanych na rzecz rodziny i jej członków.

3. Cele programu

1. CEL GŁÓWNY:

Tworzenie systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez zintegrowanie i spójne działanie na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Chociwel, w zakresie wzmocnienia roli funkcji rodziny będącej naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1) Zapewnienie wsparcia rodzinom biologicznym w właściwym pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych wobec swoich dzieci.
- 2) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych jak i rodzinie, w której u dziecka zdiagnozowano ciężkie nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
- 3) Umożliwienie powrotu dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej
- 4) Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie.
- 5) Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.
- 6) Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin z dziećmi w celu poprawy jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

4. Realizacja programu

Realizatorzy programu

Założenia Programu w Gminie Chociwel powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Dzięki wspólnie podejmowanym działaniom dopracowane zostaną odpowiednie warunki

i możliwości do wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie i zostanie zbudowana platforma wymiany doświadczeń i dobrych praktyk. Koordynatorem Programu jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu realizujący go przy współpracy:

1. Rodzin z terenu Gminy Chociwel,
2. Urzędu Miasta i Gminy w Chociwlu,
3. Zespołu Placówek Oświatowych w Chociwlu,
4. Placówek Wsparcia Dziennego działających na terenie gminy Chociwel,
5. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chociwlu,
6. Posterunku Policji w Chociwlu,
7. Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Chociwlu,
8. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie,
9. Zespołu Szkół Niepublicznych w Radowie Małym, oraz innych szkół do których uczęszczają dzieci i młodzież z terenu Gminy Chociwel.
10. Powiatowego Urzędu Pacy w Stargardzie,
11. Organizacji pozarządowych,
12. Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego w Stargardzie.
13. Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Chociwlu
14. Regionalnego Centrum Interwencji Kryzysowej w Stargardzie

Lp.	Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji	Źródło finansowania
1.	Zatrudnienie asystenta rodziny zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	2026-2028	MGOPS	Liczba zatrudnionych asystentów. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny.	Środki własne, środki zewnętrzne.
2.	Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.	2026-2028	MGOPS	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.	Środki własne, środki zewnętrzne.
3.	Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	2026-2028	MGOPS, Urząd Gminy, Szkoły, Policja, Kuratorzy	Liczba i rodzaj działań. Liczba osób objętych wsparciem.	Środki własne.

4.	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	2026-2028	MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba osób, które ukończyły terapię.	Środki własne, środki zewnętrzne.
5.	Objęcie pomocą w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”, wszystkie potrzebujące dzieci.	2026-2028	MGOPS	Liczba dzieci korzystających z posiłków.	Środki własne, środki zewnętrzne.
6.	Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.	2026-2028	MGOPS, Placówki Oświatowe, Urząd Gminy	Liczba dzieci objętych pomocą materialną o charakterze socjalnym.	Środki własne, środki zewnętrzne.
7.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2026-2028	NZOZ w Chociwlu, MGOPS Placówki Oświatowe	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem.	Bez ponoszenia kosztów.

8.	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	2026-2028	MGOPS, Urząd Gminy	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.	Środki własne.
9.	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2026-2028	MGOPS Kuratorium Oświaty w Szczecinie	Liczba zorganizowanych form wypoczynku. Ilość uczestników wypoczynku.	Środki własne, środki zewnętrzne.
10.	Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.	2026-2028	MGOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Środki własne, środki zewnętrzne.

11.	Karta Dużej Rodziny.	2026-2028	MGOPS	Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	Bez ponoszenia kosztów.
12.	Rozwijanie działalności placówek zajmujących się opieką nad dzieckiem w czasie wolnym.	2026-2028	Gmina Chociwel GKRPA, Organizacje pozarządowe, MGOPS	Liczba dzieci korzystających z Placówek Wsparcia Dziennego.	Środki własne, środki zewnętrzne.
13.	Propagowanie nowych form pomocy w formie rodziny wspierającej.	2026-2028	MGOPS w Chociwlu, Gmina Chociwel	Liczba rodzin wspierających.	Środki własne.
14.	Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny organizowanie imprez lokalnych i konkursów dla mieszkańców gminy finansowanie i prowadzenie programów profilaktyczno – edukacyjnych.	2026-2028	Gmina Chociwel, GKRPA, MGOPS, ZPO, Zespół Interdyscyplinarny.	Liczba zorganizowanych imprez lokalnych i konkursów.	Środki własne, środki zewnętrzne.

15.	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, i prawnego rodzinom i dzieciom.	2026-2028	Gmina Chociwel, GKRPA, Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Stargardzie, Regionalne Centrum Interwencji Kryzysowej, ZPO w Chociwlu.	Liczba udzielonych porad.	Środki własne, środki zewnętrzne.
-----	---	-----------	---	---------------------------	-----------------------------------

5. Finansowanie programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Chociwel na lata 2026-2028 realizowany będzie w ramach środków własnych Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chociwlu, dotacji z budżetu Państwa (Ministra właściwego do spraw rodziny) oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

6. Monitoring i ewaluacja programu.

Realizatorzy programu są zobowiązani złożyć corocznie sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny w terminie do 15 lutego następnego roku w celu prowadzonego monitoringu i ewaluacji programu.

Monitoring Programu Wspierania Rodziny w Gminie Chociwel będzie polegał na zbieraniu danych dot. zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu, w celu ocenienia czy Program osiąga założone cele.

Podstawę ewaluacji stanowić będą;

- ✓ coroczne sprawozdanie przekazywane przez realizatorów programu,
- ✓ wypowiedzi ustne partnerów i uczestników programu,
- ✓ kontrakty socjalne,
- ✓ wywiady środowiskowe,
- ✓ decyzje administracyjne dot. przyznanych świadczeń.

Prowadzenie monitoringu i ewaluacji realizacji Programu będzie polegało na bieżącym analizowaniu oraz corocznym porównywaniu wartości określonych w Tabeli Nr 2 i Tabeli Nr 3 oraz danych dotyczących przemocy w rodzinie i umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy kontynuować konkretne działania, czy je intensyfikować, czy je modyfikować.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny wraz z przedstawionymi potrzebami związanymi z realizacją zadań złożone zostanie zgodnie z art 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Radzie Miejskiej przez Kierownika Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chociwlu działając z upoważnienia Burmistrza Chociwla.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny.

VII. PODSUMOWANIE.

Program zakłada tworzenie odpowiednich warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin, a szczególnie dzieci zamieszkujących na terenie gminy Chociwel oraz poprawę stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a wydobywanie umiejętności i potencjału zwiększy szansę na samodzielne zmierzanie się ze swoimi problemami. Niezbędne staje się systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Istotnym elementem sukcesu w zakresie realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest włączenie instytucji, placówek i organizacji w działania wspierające dzieci i rodziny. Efektem zamierzonych działań jest dążenie do polepszenia sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, ograniczenie patologii społecznej oraz zminimalizowanie negatywnych zachowań poprzez stworzenie skutecznego systemu wsparcia.